

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumerează și la poște și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază

Sibiu, 10 Decembrie st. v.

„Ghincule! grijesce! se nu se întempe vre-o primejdie“.

Poate că nu tuturor cetitorilor va fi cunoscut cine a rostit cuvintele de mai sus. În „Jianul“ cunoscutului artist dramatic de preste Carpați, M. Milo, în una din scene apare Jianul desarmat și ferecat în lanțuri. Lângă el un poteraș stă înarmat cu pușca încărcată, straje. Căpitanul poterii, un palicar fanariotic, își desfășoară privirea căutând la Jianul prins și ferecat în lanțuri. Dar palicarului cu toate acestea îi e frică de Jianul. Decâte-ori strănută acesta sau face vre-o mișcare fie cât de neînsemnată, se teme să nu scape din lanțuri și să-l omoare. De aceea strigă poterașului mereu: „Ghincule! grijesce! se nu se întempe vre-o primejdie!“

Fiat aplicatio!

Pe scena politică a patriei, între celelalte naționalități nemaghiare stau Români din țările ungurești desarmați de mai toate drepturile politice. Putem dice de toate, pentru că și câte mai figurează pe hârtie din drepturi, în practică sunt atât de călcate în picioare de adoratorii curentului șovinistic maghiar, încât nu mai au nici o însemnatate. Un notar într-o comună poporul român nu poate alege, cum s'ar conveni după dreptul acordat pe hârtie, dacă notarul nu va scrie limba oficială, care, contra legii, e cea magiară de jos până sus. Și acesta este cazul cel mai domol. Voind soarta ca solgăbirului să-și stee un individ după cheful lui la dispozițiune, atunci și lege și ecuitate nu mai valorează absolut nimica. În asemenea cas solgăbirul pune fie și numai notar într-o comună, un individ, care puțin îi pasă dacă se poate sau nu se poate înțelege cu poporul. Rațiunea de stat pentru oameni atinși de curentul șovinismului maghiar este înainte de toate, ca în cancelaria notarială să se scrie ungurește. Statul unguresc, după astfel de oameni, numai așa poate fi fericit. Și apoi se înțelege, că înaintea celor ce înțeleg astfel fericirea unui stat, și dreptul nu numai ecuitatea trebuie să amuțască.

Am trebui se repetăm ceea-ce am repetat de atâtea ori, dacă am merge pe scara politică mai în sus. Ajunge-va dacă vom dice, că suntem pe cale de a fi mâne poimâne, privați și de dreptul de a ne înțelege în societățile noastre mai restrinse, poate chiar și în familie, într'altă limbă decât în cea oficială, care este limba naționalității maghiare.

Ca se țină pe Români departe de exercițiul drepturilor politice, șovinismul maghiar a trebuit să facă cea mai mare silă crederului politic al Maghiarilor. Uniunea Transilvaniei cu Ungaria, decretată de ei singuri, au lovit-o în față cu legea electorală. În contradicțiune completă cu baza legii electorale din Ungaria propriu zisă, în Transilvania, unde Românii sunt adevărata populațiune a țării, s'a meșșugit atâtea până când pentru Transilvania mai săracă s'a primit o basă mai împovărătoare pentru legea electorală, decât în Ungaria mai bogată, cu toate că legea de uniune a șters autonomia acestei țări cu deservire.

Ca Români însă noi nu ne simțim numai desarmați de drepturile politice, ci ne vedem puși și sub o priveghiere strajnică polițiană. Și rugăciunea în biserici ne este controlată de organele de toate categoriile ale poliției, ca nu cumva să ne rugăm la vre-un sfânt sau Dumnezeu, care nu ar fi pe placul șovinismului maghiar.

Lângă poliție mai sunt procurorii și curțile de jurați, care nu ne înțeleg și nu îi înțelegem, cu toate că ne judecă și ne osândesc. În fine tuturor acestora le stau la dispozițiune pușcăriile, cu care ne amenință în tot momentul.

Cu plăcere se desfășoară și oficioasele și neoficioasele maghiare și laudau la anumite ocazii dibăcia guvernului unguresc, care a știut întocmi toate așa de bine, ca Românii nici să nu se mai poată clăti și nici baremi prin minte să le mai treacă a pretinde și ei drepturi politice alături cu domnitorii situațiunii din țările unguresci.

Nu numai se desfășoară, ci imputau de multe-ori colegelor lor germane de dincolo de Laita, pentru-ce n'au făcut și Ger-

manii lor așa în Cislaiania, ca se domnească și la ei liniștea mormentală ce domnesce asupra noastră, a celor-ce nu suntem Maghiari în țările unguresci.

Cu toată povara încărcată pe brațele și picioarele politice ale Românilor au trebuit și ei să se mai misce câte odată fie în presa lor, fie în conferențe electorale.

La cea mai mică mișcare însă, presa maghiară cea mândră de liniștea ce au știut-o guvernul unguresc crea în țările unguresci se aude strigând din toate puterile: Ghincule! adevă: guvernule unguresc! unde-ți este poliția, gendarmii, procurorii, judecătorii și pușcăriile? Grijesce pentru Dșeu se nu se întempe vre-o primejdie!“

Glasul acesta desperat se aude cu deosebire acum, de când situațiunea politice externe a început a fi mai inspiratoare de îngrijiri.

Este lipsit de ori-și-ce tact politic acest glas. Căci ca-și-când presa maghiară și-ar fi propus ca să agiteze tocmăi acum când criza se începe și când lipsa pentru patria comună, pentru monarchia habsburgică este mai mare, ca toți cetățenii să stee într'un gând umăr la umăr în fața amenințărilor din afară.

Cu toată pozițiunea sinistă ce guvernării nostri ni-au creat și pe care presa maghiară o împinge și mai tare spre rău, Românii, suntem siguri, nu-și vor perde cumpătul. Ei știu, că dacă șovinismul maghiar îi desarmează și-i înfășură acum cu câte și mai câte lanțuri politice și polițienești pentru-ca să-și pregătească pentru desnaționalizare, în monarchia cea largă austro-ungară vor mai fi și oameni cu vederi mai largi și mai adevărat patriotice decât ale compatrioților maghiari.

Aceia, dacă nu mai curând, în oara supremă vor veni și ne vor autoriza a ne deslega brațele și picioarele politice, pentru-ca neîmpedecați și după valoarea puterilor noastre să ne facem datoria patriotică așa cum se fie spre binele tuturor concetățenilor; nu însă numai spre al unora, care tot bunul patriei l-ar secuestra numai pentru ei.

Ne-ar părè însă și mai bine când Maghiarii înșiși s'ar vedè motivați a face lucrarea aceasta, sau când, luminați asupra adevăratelor interese ale lor și ale monarchiei, ar coopera cel puțin și ei la deslegarea brațelor și picioarelor noastre politice și la investirea brațelor cu armele drepturilor politice în adevăr și în realitate. Bine ar fi; dar' semne nu prea sânt.

Educațiunea noastră politică.

III.

Memorandul din 1848 ar fi unicul program politic bine precizat al Românilor. Nici odată nu s'a manifestat cu atâtea putere simțul politic și voința adevăratului popor, ca în 1848. Și acest popor abia deșteptat din sclăvia politică și socială a fost gata să-și jertfească sângele pentru realizarea acestui program, creșând, că inteligența română se va lupta pe terenul diplomatic pentru realizarea idealului poporului.

Dar' inteligența n'avuse curajul opiniunii.

Românii au avut în 48 un ideal, pentru care s'au luptat, acest ideal a fost: „Unirea tuturor Românilor din statul austriac într'o singură națiune de sine stătătoare sub sceptrul Austriei, ca parte între-gitoare a monarchiei“.

Ear' idealul Românilor de astăzi? ... E cultul personal!

Chiar și astăzi programul nostru ar trebui să fie cel dela 48; dar' câtă vreme noi Românii suntem atât de slabi ca acum, când nu putem susține nici un program ca cel stabilit în conferința dela 1881, e un *pium desiderium* susținerea programului din 1848.

Românii din 1848 au avut teren ca să lupte pentru acest program, și poporul s'a și luptat, el și-a versat sângele, el a voit să le iee drepturile, ear' nu să le cerșească, dar' lipsa de educațiune și simț politic al inteligenței a lăsat să se peară chiar și terenul de luptă într'atâtea, încât astăzi n'avem nici un teren, afară de cel creat prin legile dela 1868 și aceste însă restrinse prin ordinațiuni ministeriale. Astăzi din cauza lipsei de teren nu mai putem susține adevăratul nostru program cel dela 1848; ear' programul dela 1881 este o ficțiune câtă vreme în sinul partidului național se vor afla oameni, care nu se sfiesc a servi cauza Maghiarilor. Astăzi toate programele noastre pe un timp oare-

Foia „Tribunei“.

Știință de porunca.

I.

După-ce prof. Dr. Grigorie Silași a fost pensionat, ca să nu dicem — destituit, guvernul a numit drept „profesor“ pentru limba și literatura română la universitatea din Cluj pe dl Grigorie Moldovan, un om, care nu dăduse încă nici o dovadă, că știe fie chiar și numai atâtea gramatică românească, câtă se cere dela un bun dascăl sătesc.

Ajuns însă „profesor“, d-nului Grigorie Moldovan nu-i rămânea decât să se pună pe lucru, pentru-ca să-și câștige și oare-care aptitudini „profesore“.

A luat deci pentru primul semestru un concediu binemeritat, ca să se pregătească pentru cursurile ce avea să țină. Nu știu și nici c'am cercetat vre-odată, cum s'a pregătit actualul titular al catedrei „noastre“ din Cluj și ce fel de cursuri a ținut. În curând însă după intrarea sa în activitate, acest „profesor“ improvizat ni-a dat tuturor într'o mică dare de seamă, publicată în coloanele unui țiar din Cluj, cele mai neîndoioase dovești, că nu s'a interesat de literatura noastră și nu o cunoaște.

Dar' ne aflam față cu greutățile începutului și trebuia să fim îngăduitori.

Ni-se anunță acum, după vre-o doi ani, o operă, — fără îndoială științifică, — pe care dl „profesor“ Grigorie Moldovan o are gata și o va da, așa sperăm, în curând publicității.

Titulul acestei opere este: „A vördsz költészete a Románoknál“, ceea-ce pe românește va să dică „Poesia vrajei la Români“.

Ce poate să cuprindă o asemenea operă, fiind scrisă de un „profesor“ de literatura română?

Fără îndoială numai nise studiile comparative făcute asupra literaturii române privitoare la vrăjuri și farmece.

Acela deci, care vrea să scrie ca om de știință ori — cel puțin — ca om serios o asemenea operă, trebuie să cunoască bine tot ceea-ce s'a publicat până acum fie românește, fie în vre-o altă limbă, — toate colecțiunile și toate studiile, — în ceea-ce privesc vrăjurile la Români, trebuie să cunoască pe poporul român în cea mai tainică parte a vieții lui și se aibă chiar și colecțiuni făcute anume în vederea studiilor ce face.

Vom vedè, dacă „profesorul“ nostru dela Cluj astfel a lucrat ori nu.

Deocamdată însă e bine să stăm la îndoială.

Autorul a cetit unele părți din opera sa în o societate de „savanți“ din Cluj și unul dintre țiarele din Cluj, „Kolozsvar“, comunică cetitorilor sei câteva amănunte pe cât de interesante, pe atât de concludente din părțile cetite.

Astfel autorul, de când e „profesor“ — se vede, a făcut descoperirea, că vrăjurile sânt la Români de două feluri: unele „încântare“, ear' altele „descântare“. — „Încântare“ e vraja, când baba o face pentru-ca iubirea să se deștepte, ear' „descântare“ e, când o face, ca iubirea se înceteze.

Aceasta „profesorul“ dela Cluj poate să li-o spună „savanților“ din Cluj, pentru care poporul român, deși la tot pasul se împedecă de el, este un fel de „terra incognita“, — nu însă oameilor, care cunosc limba și literatura română.

Cuvântul „încântare“ nici că există, pe cât știu eu, în limba românească populară: am trăit prin Țeara-Ungurească, prin Bănat, prin Bucovina, am călătorit foarte mult prin Muntenia, am stat timp de vre-o două luni în Moldova și trăiesc acum în Ardeal, m'am interesat totdeauna de limba poporului nostru, de obiceiurile lui, de firea lui, nu-mi aduc însă aminte, ca să fi auzit vre-odată cuvântul „încântare“ rostit de un țeran ori de o țerancă. De asemenea nu-mi aduc aminte să fi cetit acest cuvânt în vre-o cronică, în vre-o

carte bisericească și — în genere — în literatura noastră mai veche. Cuvântul „încântare“ e un neologism format după franțuzesul „enchanter“, ear' nu un derivat făcut de poporul român din verbul „canta“.

Pentru Român ori-și-ce vraje, ori-și-ce farmec e „descântare“ și numai „descântare“ și anume „descântare“ e rostirea cuvintelor, cărora li-se atribuie o parte din puterea farmecătoare, și care se numesc „descânțete“, nici odată însă nu „încânțete“. Ba „descânțete“ se numesc în unele părți și chioțele, pe care le cântă femeile la urechea mortului, „l-am descântat“, dice Românul, când l'a făcut cuiva o predică morală, — „descânțete“ sânt pentru Român cuvintele menite a produce un efect oare-cum miraculos.

Există în literatura noastră o mulțime de colecțiuni de asemenea „descânțete“ și studii făcute cu toată seriozitatea asupra lor; nu știu însă, ca cineva să fi vorbit vre-odată despre „încânțete“ ori să fi publicat vre-un „încânțete“ cules dela popor.

Astfel și numai singură această împărțire în „descântare“ și „încântare“ este destulă dovadă de ignoranță presupțioasă, căci ignoranță este a nu ști ceea-ce lumea toată știe și o presupțiune a voi cu toate aceste să învești pe alții ceea-ce însuși nu știi.

care s'au redus la zero, astăzi un program ne mai rămâne: organizarea și moralizarea partidului național prin elemente necompromise și susținerea spiritului de ordine.

* * *
Adunarea dela Blaj, — grație condescendenței culpabile a unor intriganți corupți în favoarea cauzei maghiare, — s'a disolvat. Poporul și-a vărsat sângele, ear' inteligența a rămas ce a fost.

Dela 1850 până la 1860 în viața noastră politică nu s'a petrecut aproape nimic. „Gazeta Transilvaniei“, cel mai de frunte organ pe acele timpuri, a fost un organ eminent al liberalilor moldoveni și munteni. În principatele române nu existau pe acele timpuri organe, cari ar fi susținut cauza democrației române și astfel liberalii fură avertizați la „Gazeta Transilvaniei“. În aceste timpuri nefaste toată activitatea Românilor s'a redus la reorganizarea celor două biserici, a bisericii gr.-catolice și a celei gr.-orientale.

Episcopul Sterca Șiuluțiu a stăruit pentru reînființarea vechei metropolii a Făgărașului și a Albei-Iulie. Și i'a fost ușoară realizarea acestei dorințe a Românilor gr.-catolici, cu atât mai virtos, că chiar pe atunci a fost la putere ultramontanii din Viena, cari în interesul cauzei lor, afară de reînființarea metropoliei, au mai acordat o sumă de concesiuni importante și înființarea încă a două episcopate, a celui dela Gherla și a celui dela Lugoj.

Cu atât mai grea luptă a trebuit să susțină Andreiu baron de Șaguna, care în potruva tuturor greutăților ce i-s'au pus în cale de unii din coreligionarii sei și de ultramontanii din Viena, grație favorului ce a câștigat prin înaltele sale calități înaintea Majestații Sale, a isbutit a reînființa metropolia greco-orientală din Sibiu.

Lupta susținută pe terenul bisericesc a avut roadele sale binefăcătoare pentru Români, așa încât chiar până în ziua de astăzi asilul naționalității noastre amenințate sînt bisericile române.

Adrian Cașolțanu.

Revistă politică.

Sibiu, 10 Decembrie st. v.

Consiliul militar ce s'a ținut Sâmbăta trecută la împăratul Wilhelm s'a ocupat exclusiv numai cu expunerile Țărilor „Ruski Invalid“ și a hotărât în sfârșit combaterea acestora, redigind spre acest scop anume un articol, pe care îl aduce „Kölnische Zeitung“ în numărul seu dela 20 a l. c. După articolul Țărilor din cestiune, înmulțirea trupelor germane la granița rusească nu s'a făcut în cei din urmă cinci ani, ci numai în primăvara anului 1887. Originea sporirii generale a statului de pace au fost colosalele înarmări ale Franței, prin care Germania a fost silită a lăsa în țările imperiale trupele acelea, ce trebuiau să fie în provinciile dela Ost. Când Rusia la 1887 și-a dus masa principală a tru-

pelor sale în provinciile vestice și în presa rusească a eșit la iveală un limbaj dușmănos în contra Germaniei, Germania pentru prima oară a înaintat vre-o câteva batalioane și escadroane spre granița de Ost ce până atunci era aproape deșertată. După „Ruski Invalid“, Germania ar fi construit în teritoriul de Ost 4850 kilometri de căi ferate. Atâția kilometri de căi ferate nici n'ar avea omul unde să le construieze în provinciile Prusia, Posen și Silesia.

Urmând apoi combaterea afirmațiilor cu privire la pregătirile de războiu ale Austro-Ungariei, „Kölnische Zeitung“ termină: „Ruski Invalid“ se încearcă a prezenta de mici pregătirile de războiu rusești? În toamna anului 1887 s'au convocat rezervele; fost-au aceste concediate? Ce se intenționează cu înmulțirea brigadelor de artilerie? Ce înseamnă înmulțirea escadroanelor la regimentele de cavalerie? Ce punerea pe picior de bătaie a bateriilor ce s'au dat pe seama cavaleriei? Căile ferate rusești servesc numai spre scopuri militare; în fortificări numai Franța mai întrece pe Rusia. La noi toate se întimplă public; măsurile rusești se urmează în cea mai mare taină; ceea-ce nu se poate ascunde cu totul, Rușii încearcă a falsifica, dar' se înțelege cu puțină îndemânătăcire.“

„Die Post“ face o comparație între trupele celor trei puteri în teritoriile de Ost. Austria are în Galiția 2 corpuri de armată, 4 divisiuni de infanterie, 2 divisiuni de cavalerie, 54 escadroane, 22 baterii campestre și 4 baterii călărășe. Imperiul german posedă în provinciile Prusia, Posen și Silesia 3 1/2 corpuri de armată, 7 divisiuni de infanterie, 1 divisiune de cavalerie, 5 brigade de cavalerie singuratică, 60 batalioane, 95 escadroane, 60 baterii campestre și 9 baterii călărășe. Ambele împreunate ar face 5 1/2 corpuri de armată, 11 divisiuni de infanterie, 3 divisiuni de cavalerie, 5 brigade de cavalerie singuratică, 165 batalioane, 149 escadroane, 82 baterii campestre și 13 baterii călărășe. Rusia are însă în districtele militare Vilna, Varșovia și Kiev 8 1/2 corpuri de armată, 20 divisiuni de infanterie, 10 divisiuni de cavalerie, o brigadă de cavalerie singuratică, 336 batalioane, 249 escadroane, 120 baterii campestre și 20 baterii călărășe. Plusul în partea rusească formează deci 3 corpuri de armată, 9 divisiuni de infanterie, 5 divisiuni de cavalerie, 171 batalioane, 100 escadroane, 38 baterii campestre și 7 baterii călărășe.

La aparență situația e acum mai liniștită, dar' în realitate ea nu s'a schimbat de loc în cele din urmă opt zile. Din contra Rusia continuă neîntrerupt cu mobilizarea, ear' presa oficioasă rusească nu mai slăbește din limbajul ei amenințător. Astfel scrie „Novoie Vremia“, că, fără îndoială, Germania împinge pe Austro-Ungaria spre un războiu. Germania se fălesce a fi deschis ochii Austro-Ungariei, ca-și-când agentul militar al Austro-Ungariei se folosește de Peters-

burg ca de un loc climatic de cură și nu și-ar face datorința. Pe cât seim noi, Țăra rusească, el își ține ochii deschiși. În loc de o continuare a înarmărilor, Germania ar trebui se recomande sistarea aceleia, pentru-că ușor ar pute să provoace un conflict. Deja consultările ce s'au ținut în Viena, primate mai de aproape, sînt o provocățiune nemotivată. Dacă cei din Berlin și Viena în adevăr doresc pacea, se va pute evita o rupere. Dar' câtă vreme Rusia nu cunoaște adevăratele scopuri ale ligei de pace, ea se va pregăti pentru toate eventualitățile.

Prințul Wilhelm din Germania a ținut cu privilegiul darurilor de Crăciun ale regimentului seu un discurs, în care a Țăra: Timpul a devenit mai serios, noi stăm poate înaintea unui viitor nesigur.

Cu privire la stările din Anglittera, „Times“ Țăra, că un Home-Ruler irlandez i-ar fi făcut următoarele destăinuirii asupra partidului dinamitarilor:

Direcțiunea partidului dinamitarilor irlandez-americieni a trecut din mâinile lui O'Donovan Rossa în mâinile doctorului Hamilton Williams, care locuiește în New-York și are un fond de aproape cinci milioane de franci „pentru a face războiu Anglitterei cu dinamită“. Doctorul Hamilton Williams este un amic intim al lui Callagher, condamnat în Anglittera la muncă silnică pe viață, pentru-că a voit să facă ca toate edificiile publice să sară în aer. A vădit însă, că era nefolositor de a trimite dinamitarilor din America în Anglittera, pentru a comite acest fel de crime, căci poliția engleză urmărise de aproape pe toți acei agenți, cari sosiau din Statele-Unite.

Prin urmare, Irlando-Americanii trimiși în Anglittera au instrucțiuni de a nu lucra direct, ci de a întrebuița ca instrumente de execuțiune rău-făcători englezi, recrutați în clasele cele mai bătute din orașele cele mari. Doi agenți americani, care procedau la această operațiune de recrutare, ar fi fost descoperiți și supraveghiați de poliție și au fost nevoiți să părăsească în grabă Anglittera pentru a se întoarce în Statele-Unite, unul din ei prin Belgia. Dar' au mai rămas mulți alții, care lucrează cu ajutorul agenților stabiliți la Paris, unde au un credit deschis la o bancă. Dilele d-lui Balfour, secretar-șef pentru Irlanda, sînt tot în pericol cu atât mai mult cu cât conspiratorii au isbutit a introduce în secret la Londra doi chintali de dinamită.

Cu privire la aceste destăinuirii ale Țărilor „Times“, Michael Davitt, unul din agitatorii partidei irlandeze, a declarat raportorului unei agenții din Londra, că „acestea nu sunt decât fabule în felul acelora, pe cari „Times“ îi place să le inventeze, când este vorba să dea sciri de senzațiune“.

Din România.

(Urmare.)

De atâtea zile de când asistăm la desbaterea adresei la tron, nu auzim din partea opoziției nimic alt decât numai invective. Dl Pallade și mai cu seamă dl Fleva, nu ia cuvântul, decât numai spre a striga din toată puterea plămânilor sale, că țeara aceasta, dela mare până la mic, nu e decât o mare bandă de hoji, de tâlhari și alte expresiuni de felul acesta. Ei bine, d-lor din opozițiune, vă rog să luați procesele-verbale ale acestei camere dela înființarea ei până astăzi, să vedeți dacă noi, partidul liberal, am tratat vre-odată astfel dela înălțimea acestei tribune în fața țării și pot Țăra și a Europei, fiindcă astăzi Europa se interesează de noi mai mult decât altă-dată, să vedeți Țăra, dacă noi am tratat vre-odată astfel pe adversarii nostri, patroni ai d-voastre de astăzi, pentru care v'as ruga să-mi spuneți, dacă d-voastră ați băgat mâna în foc să jurați, că toți au fost curați curați? (Aplause, ilaritate.)

Dar' ce se fac? Cum se discut eu cu d-voastră? Adevărații reprezentanți ai partidului, cu care am fost totdeauna în luptă, patronii d-voastre de astăzi, boierii, căci d-voastră nu sînteți decât advocații lor aci, aceia nu vor să vină în parlament să se pună față în față cu noi, fiindcă știu ce arme avem în contra-le, știu ce arsenal bogat e pentru noi trecutul și faptele lor. (Aplause.)

La întrebarea ce ne faceți, că ce am făcut pentru țărani? Vă voi răspunde prin un singur fapt și acesta va fi în același timp și un răspuns la ceea-ce îmi Țăra odată onor. dl Cogașniceanu. D-sa întreba ce am făcut pentru biata Moldova, căci Moldova suferă. Eu i-am Țăra, că dacă nu am putut face tot ceea-ce am fi dorit, tot ceea-ce ar fi trebuit să facem pentru țeară, dacă suferințe vor mai fi, acele suferințe sînt

pentru toată țeara, ear' nu pentru Moldova numai; nu este Muntenia mai fericită decât Moldova, nici Moldova nu suferă mai mult decât Muntenia.

Eată, d-lor, care este acel fapt, care singur ar fi de ajuns să vă arete cât am făcut noi pentru țărani români.

La 1860 eram în minister sub Vodă-Cuza și a trebuit să mă duc la Focșani, unde era comisiunea centrală și de acolo la Iași, ca să mă înțeleg și cu ministerul din Moldova în privința unui împrumut ce era vorba să se contracteze atunci. La Focșani m'am întâlnit cu reposatul Manolache Costache Iepureanu, pe care îl vedeam atunci pentru prima-odată și ne-am dus împreună la Iași în o cară a d-lui cu opt cai de poștă. Știți ce am vădit pe drum? Steteaua carele în loc, când vedeau trăsura cu cai de poștă și țărani se așeau în rînd ca soldații și îngenunchiau până-ce trecea trăsura.

După aceea m'am mai dus ear' în Moldova cu regele pe la 1866 și același spectacol s'a înfățișat pretutindeni. Am Țăra atunci regelui: Vedeți în ce stare au redus pe țaran?

Astăzi vă întreb pe d-voastră toți din Moldova, dacă țărani mai îngenunchie înaintea boierului, înaintea ministrului sau înaintea ori-cui? (Aplause.) Și găsiți, că nu este un progres mare, că astăzi țărani se simte că este om? (Aplause prelungite.)

Apoi domnule Pallade, dacă nu cunoști lucrurile nu te amesteca la vorbă. . . (Ilaritate.)

Dl G. D. Pallade: Am întreb și eu. Cunoșc și eu bătrâni, pe cari îi întreb. Am întreb pe dl N. Ionescu.

Dl ministru-președinte al consiliului și interim la războiu, I. C. Brătianu: Dl Nicolae Ionescu nu putea să vă dea informațiuni ca acele, pe cari le-ai spus aici.

Când ne-am întors noi în țeară și cu mult mai în urmă până mai deună-Țăra când am venit noi la guvern, spuneți vă rog, cum se duceau oamenii la muncă? Cu șirul de călărăși după dinșii și cu bicul pe spate, Acum se mai duc oare la munca proprietarului cu călărășii și cu bicul? (Aplause.)

Dar' nu aveți decât să vedeți atitudinea țăraniului chiar aci în București; ați el merge cu curagiu, cu demnitate.

Apoi datu-v'ați socoteala câte vite aveau atunci și câte au acum?

Dl G. D. Pallade: Ați vai de capul lor! În Moldova le dau de pomană.

Dl ministru președinte al consiliului și interim la războiu, I. C. Brătianu: Erau comune, care nu aveau decât cinci, șese pluguri, pe când acum au câte 20 și 30. Acestea de ce nu voii să nu le vedeți? De ce nu voii să faceți deosebirea? Dar' este o parte a Moldovei unde este crîșă, este adevărat; dar' știți de unde vine? Mai întâiu când se schimbă modul de exploatare al moșiiilor totdeauna e crîșă. Apoi la noi crîșa a provenit din cauza improprietății țăraniilor, și apoi prin schimbarea legii învoielilor agricole, care ajunsese a da loc la cele mai mari abuzuri, căci, deși se Țăra că țărani nu se legau decât pe 5 ani, dar' în realitate se robiau pe viață.

Ei bine, s'a desființat aceea lege și proprietarii au trebuit să caute alt mijloc de exploatare și țărani a trebuit să se obișnuiească cu libertatea învoielilor.

Aceasta a produs crîșă; dar' din norocire, d-lor, la noi ori-ce crîșă nu ține mult. Pe când la alte popoare crîșele țin Țăra de ani, la noi se termină într'un an ori doi. Acum e în adevăr crîșă, dar' se bage de seamă dl Pallade, să se ducă la minister se vadă căți arăndași erau mai înainte în Moldova evrei și în Muntenia străini, și acum câți sînt arăndași români (aplaude) și mai cu seamă arăndași țărani, nu numai la moșiiile statului, dar' chiar la ale particularilor. Ei bine, aceste nu probează ameliorarea clasei țăraniilor?

Până mai ieri cine plătia impozitul cel mai nesuferit, impozitul sîngelui? De când oare clasele albastre dau impozitul sîngelui? De când se face serviciul militar și de noi, albăstrimea? Din timpul protectorilor d-voastre, ori din timpul nostru? (Aplause.)

Ați mai vorbit de sare. Dar' vedeți cât de puțin cunoașteți lucrurile despre care vorbiți. Sarea mai înainte se vindea prin țerguri până la 45 lei suta de oca; duceți-vă la minister să vedeți plîngerile, care erau în privința aceasta. Noi însă de când am venit la guvern am înființat depozite pretutindeni, am făcut îmbunătățiri în saline astfel, că acum se plătesc în toate părțile 10 lei suta de chilogramme. Apoi aceasta nu e o îmbunătățire? d-voastră știți că au început acum țărani earăși să dea sare vitelor să lingă; de aceea vedeți, că unde mai înainte se vindeau numai 6.000.000 ați se vînd până la 8.000.000

Dar' scopul „profesorului“ improvisat nici nu este aflarea adevărului și propagarea lui: cel puțin așa se vede din darea de seamă publicată în coloanele Țărilor „Koložsvár“.

„Productele literaturii populare privitoare la aceasta, — ni-se spune în darea de seamă, nu se bucură de venita considerațiune la scriitorii români, ba Țăra române și scriitorii români cu autoritate protestează în toată forma, ca să nu se vorbească despre tema aceasta, fiindcă totul e fîtu ignoranței groase și îndobitocirea sufletului omenesc, ceea-ce aruncă o tristă lumină asupra culturii românești.“

Eată un om, care ar merita să fie huiduit de ori-și-ce societate, în care a străbătut cultul adevărului.

E un „profesor“ de literatura română acela, care le Țăra aceste acum, la anul 1887, după-ce un membru al Academiei române, S. Fl. Marian, a publicat la 1886 o mare colecțiune de „Descăntece populare române“, o carte de 350 pagini, în a căreia prefața se Țăra din cuvînt în cuvînt:

„Partea cea mai mare a descăntecelor din colecțiunea de față e culeasă în Bucovina.

Scopul publicării lor nu este altul, decât acela de a mai da un nou izvor acelora, cari voiesc să studieze poporul român.

Farmecile și vrăjile, despre cari se face amintire în introducere și cari vor forma alte două tomuri asemenea acestuia, le voi publica mai târziu, și anume când îmi vor ierta împregiurările materiale.

Și publicarea tomului de față, cu toată bunăvoința mea, nu mi-ar fi fost cu puțină, dacă onor. Academie română nu mi-ar fi oferit spre scopul acesta în ședința din 5 Martie 1885 un ajutor de 500 lei“.

Avem deci colecțiuni, ba cea din urmă colecțiune mai mare a fost publicată chiar cu ajutorul Academiei române.

Una dintre două dar': ori dl „profesor“ nu cunoaște literatura română privitoare la materia, pe care o studiază, și în deosebi nici colecțiunea publicată de S. Fl. Marian cu ajutorul Academiei române, și atunci este un ignorant; ori cunoaște colecțiunea lui S. Fl. Marian, și atunci își bate joc de „savantii“ din Cluj și de publicul maghiar, cărora le spune, că scriitorii români nu se interesează, ca d-sa — dragă Doamne! — de „descăntece“, ba chiar protestează contra ori-și-cărui studiu făcut asupra lor.

Lucrul de căpetenie, pentru dl „profesor“ pare a fi fost însă „trista lumină ce se aruncă asupra culturii Românilor“.

Ioan Slavici.

Dacă sarea era mai scumpă, se înțelege, că era să se vândă mai puțin.

Dar' dacă mai puțin conservator stăruia la putere, crede oare dl Pallade că era să fie sarea mai ieftină? Am aci raportul d-lui ministru de finance de atunci: el țice, că sarea trebuie să se vândă ca monopol unei societăți și arăta toate motivele ce se invocau pentru justificarea acestei măsuri.

Apoi dacă se vindea monopolul unei companii, socotiți d-voastre că era să fie mai ieftină sarea?

Dar' oare numai sarea era să se ardeze? Nu s'a arde și altele de spirituoase? Și în această arădată imi aduce aminte, că dl Carp s'a lăudat cum-că d-lor au pus impozitele și noi am profitat de dinsele. Nu noi, ci statul român, țeara întreagă a profitat, însă numai pentru-că noi le-am exploatat în alt mod, er' nu cum voiau d-lor. Toate acele impozite, și al spirituoaselor și tutunului, și sarea și vămile, era, cât pe aci în adevăr să se ardeze de d-lor, să se vândă. Pentru-ce? Pentru interesul țării și al țeranului român? Nici decum. Era din contră gheșeftul cel mai mare. Ați vădit că s'a dat monopolul tutunului în anul întâiu cu 7.000.000, în al doilea an cu 8.000.000 și în al treilea cu 9.000.000, însă chiar din al doilea an a venit compania și mai întâiu a țis, că numai poate plăti 8.000.000, apoi a cerut să se prelungească termenul contractului și al treilea se se stîrpească cu totul cultura tutunului în România.

Noi însă am luat asupra fiscului toate aceste impozite și astăzi după-cum știți, tutunul dă un venit de 20.000.000 și de unde se cerea să se stîrpească și puțin de ce producea țeara, pe atunci cam 600.000 de oca, ați se putea în țeară 3.000.000 și atâta de ocale și toți banii acestia întra în punga cultivatorilor, adică a țeranului român. (Aplause.) (Va urma.)

Correspondența macedoniană

a „Tribunei“.

Din Vilaetul Monastir, 26/8 Noemvrie 1887.

Opt ani sînt, dacă nu m'e înșel, de când aprigul luptător, neobositul propagator al luminii românesce în provinciile otomane, apostolul român, dl Ap. Margarit, a fost victima sêlbaticelor fiare, poreclite Grecamani, călăilor fanarioți din Monastir.

Opt ani sînt de când au încercat nelegiuții renegați din menționatul oraș a curma țilele neobositului luptător român, prin asasinat. Tocmai pe un timp ca acesta; în timp de earuă, seara când mai toate stradale orașului erau pustii de oameni atât din cauza frigului, cât și din aceea, că oarele erau înaintate deja, patru asasinii, patru călăi din rîndurile miserabililor Grecamani stau la pîndă în colțul uliții, pe unde trebuia să treacă prada lor. Ca prin minune, tulburimă providenței de a scăpat cu viață dl Margarit, după loviturile peste cap cu iataganele barbarilor. După un restimp de opt ani renegații din Monastir au voit acuma a aniversa memorabila țu de asasinat printr'o nouă infamie, printr'un nou soi de neleguire; de astă-dată însă pre lungă că mai de loc nu le-a reușit, dar' o vor pomeni mai bine; căci victimele pîndite tot în aceeași uliță ca acum opt ani, pe același loc, chiar și în aceeași oară, au știut a se împotrivi bărbătește asasinilor atentatori.

În ziua de 26 luna trecută, țu de sêrbătoare, trei din elevii gimnasiului român din Monastir se întorceau din orașul internat seara pe la oarele 6—7. Când ce se veți? o ceată de spurcați din acia, care își învenesc sîngele românesc la cuiburile fanarioțesci, o droaie de Grecamani, tot elevi; însă la gimnasiul grecesc, secundari și de câteva calfe de prăvălie, ființe fără nici un sentiment omenesc, se reped asupra celor trei trecători români, numai trei și fi înhață. După o luptă disproporțională, de oare-ce numărul inimicilor Românilor era cu mult mai mare decăt al acestora, deși se împotriviră cu destulă abnegațiune, dar' a trebuit să se sustragă din mâinile spurcate ale nelegiuților, alegîndu-se unul din ei cu o mică rană la față și la cap.

Ce, oare Grecii mai cred, că prin asemenea infame mijlociri vor susține langeditul și hibridul grecism din Macedonia? Nu le este destulă intriga și calumnia, acuma vin a întrebuița și forța brutală? atentate? asasinat? oare, cred că vor sufoca ura ce Fanarioții au înăscut-o în inimile române în contra tot ce este grecesc prin ultimele mijlociri meschine, de care se servesc? amăgire! Ura și disprețul se mai ascute cu cât neleguirile și infamiile grecesci mai există.

Elevii români, fiindcă au fost hoțesce atacați, au reclamat autorităților locale. Judecătorul fiind ispitit de un negat în extrem anume de Dum. Christovici, nesocotind gravitatea casului și considerînd-o ca o simplă ceartă copilărească,

condamnă ambele părți la câte o săptămână reclusiune corecțională.

Mai sus am țis gravitatea casului, fiindcă, ca să vină nisce elevi grecomani să năvălească asupra elevilor români, așa tam ne-sam fără vre-o cauză, este cu totul neexplicabil; dar' eată cum se explică lucrul. Atât la colegiile grecești, cât și la toate intrunirile Grecomanilor se colpoartă, se plînuiesc mijloace spre a stîrpi românismul. Acolo se aduc jalbe cum-că românismul este cel dintăiu factor, care paralizează plînuirea lor, care le împedecă dezvoltarea șubredului grecism pe la Români; de aci și sub asemenea impresiuni ostile pornesc studenții grecomani o luptă în contra Românilor; de aceea on. judecări ar fi trebuit să descopere cauza ce a făcut pe Grecomani a năvăli asupra Românilor.

Nemulțumindu-se studenții români de sentența judecătorului au făcut apel; vom vedé dac'a aci se va procede mai bine. Meciu-Bon.

Cronică.

Maiestatea Sa Monarchul s'a îndurat prea grațios a dărui din cassetă sa privată biserică greco-catolică din Lodomir și bisericilor greco-orientale din Grid și Lucareț câte un ajutor de 100 fl. pentru restaurarea acelor.

Inaugurare. S'a inaugurat linia ferată, care leagă Șimleul Silvaniei cu Carții mari. Această linie se va da comunicațiunii preste câteva țile.

Dile de earnă. Se vede că earna cunoasce căldindul și se ține strict de literile din mâna lui Damascen. Earna se începe, după-cum spun pascăliile, în 21 Decemvrie, și într'adevăr pînă în 21 a lunei eata ei pită dat năvală, ear' în prima țu a domniei ei a și dat năvală pe câmpii cu un troian de zăpadă. Ieri a nins toată țina și neaua a pus pe umeri pămîntului o pătură înaltă mai de un decimetru.

Căne turbat. Ieri a fost înținat în Sibiu un căne mare de oi, cu pîr galbin-întunecos; a fost turbat și a atacat o femeie, a mușcat mai multe căni, ai căror stăpâni sînt necunoscuți. Aducem aceasta la cunoștința publicului, ca să se ferească de acest pericol, ear' stăpâni acelor căni, cari au fost atacați și mușcați de cănele turbat, sînt rugați a înțevghia cu tot dinadinsul, ca nu cumva se va fîntevghia oare-cari nefericiri prin turbarea cănilor lor.

Deficitul Ungariei. Comisiunea financiară a camerei deputaților din Budapesta a stabilit budgetul țării pe 1888. În urma acestui proiect de budget eroșiunile vor fi de 345.016.847 florini, ear' eroșiunile de 326.747.731 florini. Resultă dar' un deficit de 18.269.116 fl. — Fericită țeară!

Banchet. Marți a avut loc un banchet în hotelul „Regina Engliterei“ din Budapesta, dat de acțiunii institutului tipografic „Lloyd“ și de redacțiunea țiarului „Pester Lloyd“ în onoarea redactorului acelu țiar, Max Falk. Mai multe reprezentanți ai presei vieneze au luat parte la acest banchet. Max Falk e de de 20 de ani directorul politic al „Pester Lloyd“-ului.

Programa gimnasiului gr.-or. superior din Suceava pentru anul 1887, publicată de directorul gimnasiului dl Stefan Dracinschi. Din această programă „Rev. Pol.“ vede publicat în limba românească cântul al IV din Aeneida lui Virgil în metru original adică în hexametru. În anul 1887 au fost ocupați la acest gimnasiu 21 de profesori, ear' numărul studenților a fost 368 și anume: Români 162, Germani 160, dintre cari 116 Jidovi, Ruteni 5, Poloni 29, Armeni 5, Unguri 2; ear' după locul născerii au fost 106 studenți din Suceava, 209 din Bucovina afară de Suceava, 28 din România, 17 din Galiția, 1 din Moravia, 1 din Ungaria, 1 din Turcia. Stipendii au fost de toate 14 cu suma anuală de 940 fl. v. a.

Rectificarea granițelor austro-ungare-române. Convențiunea încheiată între România și între monarchia noastră, — după-cum am amintit — s'a supus aprobării camerei române. Din această convenție resultă, că România a reclamat 11.194 hectare și s'au recunoscut ca ale sale 9.151 și jumătate; ear' Austro-Ungaria a reclamat 9.151 și jumătate hectare și nu s'au recunoscut ca ale ei de comisiunea mixtă decăt 197 hectare. Acesta e un folos, care nu s'a putut dobândi decăt acum, după-ce statul român a ajuns la aceea dezvoltare politică, ce-l pune în rînd cu statele de sine stătătoare ale lumii.

Camera română. Diarele din România ne spun, că dl general D. Lecca, președintele camerei române, a primit din partea președintelui adunării deputaților din Portugalia o adresă, prin care-l roagă să-i comunice oare-care dispozițiuni ale regulamentului camerei. Dl general D. Lecca a însărcinat pe dl Em. M. Porumbaru, secretarul camerei, cu trimisă adunării deputaților din Lisabona.

Di dr. Babeș, după-cum cetim în țiarele din România, a început la institutul bacteriologic o serie de experimente pentru descoperirea

bacilului activității granuloase. Regele României a vizitat acest institut și s'a arătat pe deplin mulțumit de organizarea lui.

Universități închise. Cetim în „Neues Pester Journal“, că țiarele rusesci aduc șcirea închiderii a trei universități din Rusia: cea din Casau, cea din Charkov și cea din Kiew. Causa e, că studenții fac necurmat scandaluri și tumulturi și ordinea nu se poate ține între dînșii. Universitățile vor sta închise pe timp nedeterminat.

O sêrbare oprită. Guvernul italian a oprit ținea sêrbării proiectate de „reuniunea radicală“ în memoria lui Oberdank. Poliția ț-a provocat pe arangiatorii sêrbării să renunțe la acest fel de demonstrațiune, în cas contrari se va cere intervenirea poliției armate. Reuniunea a redactat o proclamațiune, răspîndirea ei însă a fost împedecată de cu vreme. S'au făcut mai multe arătări.

Coquelin în Constantinopol. În sêptemăna trecută, Joi, a dat Constant Coquelin o reprezentațiune în chioscul Yildiz, în sala cea mare a rezidenței împărețesci. Coquelin a jucat înaintea caraghioasei societăți țurcesci două comedii: „La député de Bombignac“ și „Précieuse ridicules“. După reprezentațiune Sultanul a oferit în persoană ordul osmanic clasa III. lui Coquelin, ear' impresariului Glaser ț-a dat ordul medjdic. Pre lângă aceste, Sultanul a dat impresariului lui Coquelin un honorar de 200 punți țurcesci, ceea-ce în banii nostri austriaci face preste 3000 de fl.

Nihilistii. Din Londra se depeșează, că în timpul din urmă s'au arestat nenumărate persoane în Petersburg, bănuți cu urțirea unui atentat în contra vieții țarului.

Bibliografii. „Țara nouă“ revistă științifică, politică, economică și literară. Apare odată pe lună. Anul IV. Nr. 8. Sumarul: „Vizita unor școli din Elveția“ de Serafim Ionescu. — „Museul școlar din Bruxelles“ de G. Opreșcu. — „Discursuri pedagogice ale dlui D. A. Sturdza“. — „Povestea tutunului“ de A. Brebeanu. — „Insemnătatea institutului“ de Mih. Popescu. — „Educațiunea intelectuală“ de I. Ciocărlia. — „Cântecul stoicesc; Cântec de proste“ adunate de Pr. St. Draculescu. — „Proverbe și dicături populare“ adunate de Pr. Al. Popescu. — „Bibliografie“. — Corespondența. — „Îndreptare“.

— „Convorbiri Literare“. Apare în fiecare lună. Sumarul: A. I. Odobescu. „Împăratul Traian după monumente archeologice“. — A. Costin. „Încercări critice“. De la Vrancea, (sfîrșit). — Wilhelm de Kotzebue. „Lascar Vioreșcu“, (urmare). — Stefan Velovan. „Raportul între știință și artă“, (sfîrșit). — Grig. „Din viața sfinților“. Părintele Andrei. — T. M. „În amintirea lui Wilhelm de Kotzebue“. — Cervantes. „Don Quijote de la Mancha“, trad. de S. G. Vărgolici (urmare). — Al. Papadopol-Calimach. „Acte vechi“. — V. Alexandri. „Podul“, (poesie). — N. Volenti. „Ție“, (poesie). — Gorschy. „Libertatea: Flori de ghiață“, (poesie). — I. N. „Notiță bibliografică“. Românien de R. Bergner. — „Necrolog“. — „Bibliografie“. — Corespondența. Editura și administrația stabilimentului grafic.

Cestiuni economice.

Scoreiu, în Decemvrie 1887.

Discurs despre lucrarea pămîntului rostit de Ioan Georgescu cu ocaziunea generală a despărțimîntului III Sibiu pentru literatură română și cultura poporului român, ținută în Săcdate la 30/18 Octomvrie a. c.

Motto: nauta de ventis, arator de bobus.

Adecă corăbierul are grije de vînturi se le încongiure, ca să poată călători fără șfială preste valurile mării; arătorul are grije de sêmănăturile sale, sciind că dela aceea afîrnă bunăstarea și fericirea sa. Și aceea pe noi ne interesează mai mult punctul al doilea cu sêmănăturile, ne vom încerca în următoarele a vê atrage atențiunea asupra îmbunătățirilor introduse în țimpul din urmă în agricultură.

Lucrarea pămîntului este fără îndoială cea mai veche ocupațiune a genului omenesc. Ca dovadă despre aceasta este de ajuns a amintii, că tocmai oamenii cei dintăi Adam și fiul seu Cain se ocupau cu lucrarea pămîntului.

Agricultura a stat în mare vață și la vechii Romani. Industria și comerțul erau la ei desprețuite și numite lucruri murdare (res murdare) și ca atari erau încredințate sclavilor sau alor speculanți. Ocupațiunea de predilecțiune a lor a fost lucrarea pămîntului. Dela aceasta nu se da nimenea înderțep, ci fiecare își ținea de onoare lucrarea pămîntului. Astfel ne spune istoria, că pe Cincinnat ț-au aflat solii la coarnele plugului când au venit să-și spună, că senatul ț-a ales ca consul.

La Chinezi, imperiul cel mai mare din lume, pînă astăzi mai este oare-care datină și obligămînt de onoare, ca fiul cerului (domnitorul) să țină în toț anul într'o țu de coarnele plugului, voinđ prin aceea a arăta supușilor sei, că de tare trebuie prețuită agricultura.

Ca în toate s'au făcut progrese însemnate și în agricultură. Și nici nu trebuie să ne așa mirăm de aceasta, căci trăim în secolul luminilor și al științei, care vrînd nevrînd ne împinge și pe noi tot mai mult spre progres.

În anul trecut cu toții pînă mai ieri alaltăieri cu pluguri de lemn, ba unii mai lucră pînă astăzi, nu ni-s'au părut a fi bune destul, le-am

schimbat cu de cele de fier, care ni-s'au părut a fi mai bune pentru lucrarea pămîntului. Asemenea ne-am procurat mașini pentru sêmănatul și săpatul porumbului, mașini de treierat, triure s. a. Cu un cuvînt am făcut îmbunătățiri însemnate instrumentelor noastre de agricultură, fără-ca mână în mână de acestea să ne fim ameliorat și sîntem nostru de cultură, care în parte este tot cel primitiv, după-cum vom vedé mai la vale.

Am avut ocaziune a auđi pe mulți din plugarii mai bîtrâni țicînd: că pămîntul nu mai dă roade ca mai de mult, că înzadar îl gunoiesc, că tot nu se mai fac bucate, ca mai de mult cu prisosință ș. a. Și într'adevăr, că cuvintele bîtrânilor conțin multă dreptate! La început fiind pămîntul mai întreg, mai odîhnit, au dat și roade mai bune. Astăzi imboldindu-se oamenii ear' pămîntul rêmănînd tot acela ț-am ostenit de atăta lucru, căci trebuie bine să ne însemnăm, este și în agricultură un principiu foarte semnificativ: „din sacul, care tot iai și nu mai adaugi nimic curînd se gată“.

Acest principiu a venit în minte unor plugarii mai harnici și dibaci într'ale agriculturii. Acestia au arătat apoi foarte potrivit cauza pentru-ce pămîntul nu mai produce ca odinioară. Au arătat, că facem nisce arături de tot superficiale (pe deasupra), așa încât numai o mică parte din suprafața agrului nutrește plantele, șubzolul destul de bogat în materii minerale rêmăne neatins, din care causă apoi sêmănăturile neavînd nutremînt de ajuns degenerază din an în an mai mult și dau o recoltă tot mai slabă.

Tocmai și în România este datina de a se ara căt de afund toate arăturile.

De aceea și prind la plug cîte trei patru părechi de boi. Și ce țic ei astăzi? Nu mai sînt mulțumiți cu arăturile, ce le pot face cu plugul și cer în gura mare, ca de milioane ca societăți de Francezi cu capitaluri de se lioane ca se exploateze pămîntul cu mai mari rezultate prin forța aborului.

Arăturile adînci de desfundare sînt cele mai nimerite acolo unde recoltele sînt slabe. Ele mai au și alt avantaj. În arăturile adînci putînd strîbate rădăcinile plantelor mai afund în pămînt sînt scutite de seceta cea mare și se pot dezvolta mai bine, pe cînd în cele superficiale sêmănăturile sînt expuse a peri, aci de seceta prea mare, aci de ploii prea multe.

La noi trebuie să o spunem, că plugarii fac nisce arături mai mult superficiale. Din care causă — cum am țis — recoltele devin din an în an tot mai slabe. Eată pentru-ce?

Intr'un an se subtrage pămîntului prin recolta de pe un agru de un juger următoarele cantități de substanță: prin recolta cartofilor subțragem 183 chilogrami, a grăului 87 chilg., a fînului 150 chilg., a trifoiului 160 chilg., a fânului 107 chilg., și a molidului 80 chilg. De aci se poate ușor vedé căt luăm noi în tot anul de pe agri, ear' în schimb nu le dăm aproape nimic. (Va urma.)

Posta ultimă.

Budapesta, 20 Decemvrie n. De ieri noaptea toată țeara e acoperită cu zăpadă.

Viena, 20 Decemvrie n. Situațiunea e mai liniștită.

În cercurile diplomatice circulă faima, că după anul nou va urma cătră principele Ferdinand de Coburg o provocare comună a puterilor, de a părăsi Bulgaria. — În general se crede, că dacă Germania și Austro-Ungaria vor sacrifica pe Bulgaria politice rusesci, pacea va fi îndată restabilită.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Budapesta, 22 Decemvrie n. Foaița oficială publică numirea lui Béla Ghyeczy și a președintelui de senat în pensiune Sigismund Beöthy de membri ai casei de sus-pe viață.

Zelău, 22 Decemvrie n. Calea ferată din Selagiu s'a predat ađi comunicațiunii.

Paris, 22 Decemvrie n. După „Le Temps“, guvernul rusesc a încunosciințat puterile, că a terminat cu concentrările în Polonia.

Londra, 22 Decemvrie n. Membrul casei de jos Shechy a fost condamnat la închisoare de o lună pentru ațitare la nerespectarea legilor.

Belgrad, 22 Decemvrie n. (Șcirea privată.) Cu privilegiul sêrbării patronatului, a țis regele, că, în cazul unei ciocniri între idea slavă și cea germană, Sêrbia trebuie să joace rolul unui pivotor: individualitatea secerbească nu se poate germaniza, dar' se poate slavisa, aceasta este principiu politică sale externe.

Redactor responsabil: **Adrian Cașolțanu.**

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

— 24 Decembrie st. n. a. c. imobilele lui George Brașovan de către tribunalul reg. din Timișoara.

— 4 Ianuarie st. n. 1888 imobilele lui Alexandru Papp de către tribunalul reg. din Solnoc.

Concurs:

— Un post de oficial clasa a III-a la direcțiunea financiară din Dobrițin, cu salariu anual de 500 fl. și 100 fl. bani de cuartir. — A se adresa până în 31 Decembrie st. n. a. c. la direcțiunea financiară, în Dobrițin.

Economie.

Soja.

Soja hispida din familia leguminoaselor sau mazăricea oleaginoasă din China.

Varietățile de soja sunt tot astfel de numeroase în China precum sunt varietățile de fasole în Europa. Se găsec pitice și mari, care, dacă nu sunt cu totul agățătoare, precum e la noi fasolea de harac, dar' se întind cel puțin pe pământ.

Până acum nu se cultivă în Europa decât una sau două varietăți pitice timpurii, despre care numai voui vorbiți aci.

Unul din marele merite al acestei plante, e că până acum n'a atacat-o nici o insectă și nici o ciupercă parazită. Vigoarea vegetațiunii sale, marea sa producțiune și bogăția grăunțelii seu în principii hrănitoare o fac să fie cu drept cuvânt socotită ca o plantă agricolă și economică.

Soja se cultivă în tocmă ca fasolea. Cere aproape aceeași sumă de căldură și se coace în același timp ca varietățile de jumătate-seson. Toate tecele de pe tulpină nu se coc de odată; adeseori cele-ce au legat întâiu sunt aproape coapte când înflorirea urmează în vârful tulpinei.

Soja ordinară cu grăunțele verde.

Plantă pitică, formând mici tufișuri dese, ridicându-se dela 25 la 50 centimetri, după-cum e de bogat pământul când se seamănă; florile foarte mici, verzi sau liliaci, în ciorchine axilar. Tecii păroase conținând 2 sau 3 mici boabe, galbene deschis când se coc. Un litru de asemenea boabe cântăresce 720 grame, 10 grame cuprind 80 boabe. Durata germinațiunii boabelor e de doi ani.

Această varietate de soja e cea mai timpurie ce se cunoaște până acum, se coace în timp de trei sau patru luni.

Soja d'Étampes.

Rasă mai puțin timpurie, dar' mult mai productivă ca precedenta. Această soja formează tufișuri ramificate, care pot a se ridica dela 60-80 centimetri înălțime, și care se încarc de tece la încheietura fiecărei foi. Grăunțele ei e mult mai mare ca la soja ordinară. Un litru de boabe cântăresce 720 grame și 10 grame conțin 70 boabe. Durata germinațiunii e tot de doi ani.

Trebuie cel puțin patru la cinci luni sojei d'Étampes pentru a se desvolta complet și pentru a ajunge la maturitate.

„G. S.“

Vilmorin.

Piața din Sibiu, 20 Decembrie. Grâu hectolitra 74-80

chilo fl. 4.60 până fl. 5.40, grâu mestecat 68 până 72 chilo fl. 3.40, secăra fl. 3.- până fl. 3.10 până fl. 3.50, orđ 60 până 64 chilo fl. 3.30 până fl. 3.80, ovės 40 până 45 chilo fl. 1.60 până fl. 1.90, cucuruzul 70 până 74 chilo fl. 3.40 până fl. 3.80, mălaiul 78 până 82 chilo fl. 3.50 până fl. 4.-, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.- până fl. 1.20, semința de cânepă 49 până 51 chilo fl. 4.- până fl. 4.50, mazerea 76 până 80 chilo fl. 4.50 până fl. 5.-, lintea 78 până 82 chilo fl. 7.- până fl. 7.50 fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.- până fl. 5.-, păsat de grâu 100 chilo fl. 15.- până fl. 16.-, făină Nr. 3 100 chilo fl. 12.-, Nr. 4 fl. 11.-, Nr. 5 fl. 9.-, slămina 100 chilo fl. 56.- până fl. 60.-, unsoarea de porc fl. 56.- până fl. 60.-, sėu brut fl. 18.- până fl. 20.-, lumini de sėu fl. 30.- până fl. 32.-, lumini turnate de sėu fl. 36.- până fl. 38.-, săpunul fl. 20.- până fl. 24.-, fėn 100 chilo fl. 1.60 până fl. 1.80, cânepa fl. 33.- până fl. 36.-, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.- până fl. 3.-, spirțul p. 100 L. 26 până 28 cr., carnea de vită chilo 36 cr. carnea de vițel 28 până 36 cr., carnea de porc 36 până 40 cr., carnea de berbec 20 până 22 cr., ouă 10 cu 20 până 24 cr.

Piața din Făgăraș, 16 Decembrie. Grâu frumos hectolitra fl. 4.50 până fl. 5.60; grâu mestecat fl. 3.80 până fl. 4.30; secăra fl. 3.- până fl. 3.10; cucuruzul fl. 3.- până fl. 3.50; ovės fl. 1.40 până fl. 1.60; semința de cânepă fl. 4.- până fl. 5.-; semința de in fl. 8.- până fl. 9.-; fasolea fl. 4.- până fl. 5.-; mazerea fl. 5.- până fl. 6.-; lintea fl. 8.- până fl. 9.-; crumpenele fl. 80 până fl. 1.50; mălaiul fl. 7.- până fl. 8.-; sėu brut 100 chilo fl. — până fl. 20.-; unsoarea de porc —60, slămina 68-85; cânepa fl. 20.- până 24.- Un chilo carne de porc 36 cr.; carne de vită 28 cr.; carne de vițel 26 cr.; carne de mel 20 cr.; ouă 6 cu 10 cr., chim fl. 15.- până fl. 20.-; lumini turnate de sėu — cr. până 42 cr.

Piața din Sighișoara, 19 Decembrie. Grâu curat hectolitra fl. 4.50 până fl. 5.-; grâu mestecat fl. 3.20 până fl. 3.60; secăra fl. 3.- până fl. 3.30; ovėsul fl. 1.60 până fl. 1.80; cucuruzul fl. 3.50; fasolea fl. 4.50; crumpenele fl. 1.50; mazerea chilo 20 cr.; lintea 24 cr.; mălaiul 9 cr.; lumini de sėu chilo 40 cr.; săpunul 23 cr.; sėu brut 22 cr.; sėu de vită fl. 1.-; unsoare de porc 72 cr.; carnea de vită 32 cr.

Tėrgul de rimători în Steinbruch. În 20 Decembrie n. s'a notat: unguresci bėtrani grei 45.- cr. până 46.- cr. unguresci tineri 46.1/2 cr. până 47.1/2 cr. de mijloc 46.1/2 cr. până 47.1/2 cr., ușori 46.- cr. până 47.- cr., marfă țărăneasă, grea 45.- cr. până 46.- cr., de mijloc 45.- cr. până 45.1/2 cr., ușoară 44.- cr. până 45.- cr., romănesci de Bakony, grei 45.1/2 cr. până 46.1/2 cr., transito de mijloc 45.1/2 cr. până 46.1/2 cr. transito ușori 45.- cr. până 45.1/2 cr., transito sėrbesci grei 45.- cr. până 46.- cr., transito de mijloc 45.- cr. până 46.- cr., transito ușori 44.- cr. până 45.- cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4/10 compunți la gară.

Cursul pieței din Sibiu

din 22 Decembrie st. n. 1887.

Table with exchange rates for Hartie-monetă română, Lire turcesci, Imperiali, Ruble rusești, Banca Naț., Soc. Dacia-Rom., Soc. de Asig. Nat., Soc. r. de pen., Oblig. Casei Pensionilor, Agio.

Bursa de București.

Table with market data for 20 Decembrie, 4 oare p. m., Casa, Ultim, Renta rom. per 1875, Renta română amort., Oblig. de Stat. C. F. R., Renta rom. (Rur. conv.), Împrumutul Municipal, Scrisuri func. rurale, Scrisuri func. rurale, Idem urbane, Banca Naț., Soc. Dacia-Rom., Soc. de Asig. Nat., Soc. r. de pen., Oblig. Casei Pensionilor, Agio.

Schimb

Table with exchange rates for Londra 3 luni, Paris 3 luni, Berlin 3 luni, Viena, Agio.

Bursa de Budapesta

din 21 Decembrie st. n. 1887.

Table with market data for Rentă de aur ung., Impurmul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune), Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune), Bonuri rurale ung., Despăgubire pentru dijma ung. de vin, Împrumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin, Renta de hârtie austriacă, Argint austriacă, Losurile austr. din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, Actiunile de credit ung., Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“

Bursa de Viena

din 21 Decembrie st. n. 1887.

Table with market data for Renta de aur ung., Impurmul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune), Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune), Bonuri rurale ung., Bonuri rurale ung. cu cl. de sortare, Bonuri rurale ung. cu cl. de sortare, Oblig. croato-slavone, Despăgubire pentru dijma ung. de vin, Împrumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin, Renta de hârtie austriacă, Argint austriacă, Losuri austr. din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, Actiunile de credit ung., Argintul, Galbeni împărătesci, Napoleon-d'ori, Mărci 100 imp. germane, Londra 10 Livres sterlingi

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvrie 1887.

Large railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, etc.), train types (Tren de persoane, Tren accelerat, etc.), and departure/arrival times for various stations.

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.